

ข้อมูลพื้นฐานโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง พื้นที่ลุ่มน้ำปิงตอนบน บ้านปางแดงใน ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติการตั้งถิ่นฐานของหมู่บ้านปางแดงใน

หมู่บ้านปางแดงในเป็นหมู่บ้านชาวปะหล่อง ในอดีตนั้นอาศัยอยู่ที่ดอยอ่างขาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่และได้ย้ายมาอยู่ในที่ปัจจุบันเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๒๘ เดิมพื้นที่นี้เป็นไร่เก่าของชาวกะเหรี่ยง ต่อมาชาวไทยพื้นราบส่วนหนึ่งได้เข้าจึงจองพื้นที่เพื่อทำการเกษตร ชาวปะหล่องที่เข้ามานั้นได้ซื้อที่จากคนพื้นราบเพื่อที่จะใช้เป็นที่อยู่อาศัยโดยมีผู้นำในการย้ายถิ่นฐาน คือ ลุงคำ ซึ่งในช่วงแรกได้มีการอพยพมาอยู่เพียง ๑๑ ครอบครัว โดยสาเหตุที่ย้ายมาอยู่เนื่องจากมีความเดือดร้อนในเรื่องของยาเสพติด ซึ่งในตอนนั้นมีการค้ายาเสพติดตามชายแดนมาก ชาวบ้านไม่ต้องการเข้าไปเกี่ยวข้องจึงต้องย้ายที่อยู่ใหม่และอีกประเด็นหนึ่งก็คือการทำมาหากินลำบากสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยในการประกอบอาชีพและการตั้งถิ่นฐาน

ความเป็นมาของโครงการ

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙ มูลนิธิโครงการหลวงได้สนับสนุนให้การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ดำเนินการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินโดยการปลูกหญ้าแฝกร่วมกับชุมชนในท้องถิ่นตามโครงการปลูกหญ้าแฝกเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาส ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี และได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงดำเนินการพัฒนาการเกษตรควบคู่กับการปลูกหญ้าแฝกเพื่อสนับสนุนให้ราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในพื้นที่ลุ่มน้ำปิงตอนบนครอบคลุมหมู่บ้านในอำเภอเชียงดาว ต่อมาสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงได้หารือร่วมกับชุมชนและโครงการจัดการลุ่มน้ำแม่ปิงตอนบน ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนที่รับผิดชอบในการดำเนินโครงการปลูกหญ้าแฝกร่วมกับ ปตท. โดยได้คัดเลือกหมู่บ้านปางแดงในซึ่งเป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตพื้นที่ตอนอาศัยน้ำฝน เกษตรกรมีความยากจน และผลผลิตทางการเกษตรต่ำ โดยได้ตกลงที่จะร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงชุมชนในท้องถิ่น ในการดำเนินการพัฒนาโดยนำองค์ความรู้จากโครงการหลวงไปถ่ายทอดและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคมในพื้นที่ดังกล่าว ภายใต้ชื่อ “โครงการขยายผลโครงการหลวงปางแดงใน” ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้มีการเปลี่ยนชื่อโครงการขยายผลโครงการหลวงเป็น โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน

ปัจจุบันหมู่บ้านปางแดงมีทั้งหมด ๕๑ หลังคาเรือน ประชากรรวมทั้งหมด ๒๕๔ คน และลุงคำยังคงเป็นผู้นำของหมู่บ้าน

พื้นที่ดำเนินการ สถานที่ตั้งสภาพพื้นที่ ขนาดที่ตั้ง

โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านทุ่งหลุก (ห้วยมบ้านปางแดงใน) หมู่ที่ ๙ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีพื้นที่รับ ผิด ชอบ ๕๘.๘๓ ตารางกิโลเมตร (๓๖,๗๖๙.๒๙ ไร่) มีพื้นที่ส่งเสริม ๕ กลุ่มบ้าน จำนวน ๓๕๑ ครัวเรือน มีประชากร ๑,๘๘๕ คน ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ เป็นชนเผ่า ปะหล่อง ลาหู่ ปกาเกอญอ อาข่า และลีซู ความสูงจากระดับน้ำทะเล ๕๓๒ ที่พิกัด X๕๐๓๖๘๙.๐๐ Y๒๑๓๙๓๒๔.๐๐

โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน อยู่ห่างจากสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ระยะทาง ๗๖ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง ๑ ชั่วโมง ๓๑ นาที อยู่ห่างจากอำเภอเชียงดาว ระยะทาง ๔ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง ๑๐ นาที โดยเส้นทางคมนาคมเป็นถนนลาดยางจนถึงปากทางเข้าห้วยมบ้าน ประมาณ ๓.๕ กิโลเมตร และเป็นถนนลูกรัง ถึงที่ตั้งสำนักงานโครงการ ประมาณ ๕๐๐ เมตร

มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับถนนทุ่งหลุก-ผาหลาย อุทยานแห่งชาติศรีลานนา
ทิศใต้	ติดต่อกับบ้านแม่จอนนอก ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับบ้านห้วยอีโก้ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับบ้านปางแดงนอก ท่าชี้เหล็ก ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว

ลักษณะภูมิประเทศ

ระดับความสูง พื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงลุ่มน้ำปิงตอนบนบ้านปางแดงใน มีระดับความสูงตั้งแต่ ๕๓๒ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง โดยส่วนที่สูงที่สุดจะอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของพื้นที่ลุ่มน้ำและค่อย ๆ ลาดลงไปทางทิศใต้และทิศตะวันออกเฉียงใต้

ระดับความลาดชัน พื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงลุ่มน้ำปิงตอนบนบ้านปางแดงใน มีลักษณะสูงชันถึงสูงชันมากมีพื้นที่คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๔๐ และร้อยละ ๓๕.๘๖ ตามลำดับ และมีพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบคิดเป็นร้อยละ ๑๕.๙๕ ของพื้นที่

ระดับความลาดชัน แผนที่ความลาดชัน ได้จากการนำเส้นชั้นความสูงที่มีช่วงต่างเส้นชั้น (Interval) ๒๐ เมตร จากแผนที่ภูมิประเทศ ๑: ๕๐,๐๐๐ มาสร้างเป็น

TIN (Triangulated Irregular Network) เพื่อให้ได้สภาพภูมิประเทศตามพื้นที่จริงและสร้างเป็นแผนที่ความลาดชัน ซึ่งช่วงชั้นของความลาดชันได้กำหนดตามกรมพัฒนาที่ดินเพื่อให้สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดิน และแผนที่ดิน ที่จัดทำขึ้นโดยกรมพัฒนาที่ดิน

พื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงลุ่มน้ำแม่ปิงตอนบน บ้านปางแดงใน มีลักษณะสูงชันถึงสูงชันมาก มีพื้นที่คิดเป็นคิดเป็นร้อยละ ๒๖.๔๐ และร้อยละ ๓๕.๘๖ ตามลำดับ และมีพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๙๕ ของพื้นที่

ระดับความลาดชัน พื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงลุ่มน้ำแม่ปิงตอนบน บ้านปางแดงใน

ระดับความลาดชัน	รายละเอียด	พื้นที่		ร้อยละ
		ตารางกิโลเมตร	ไร่	
ร้อยละ ๐ - ๒	ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ	๐.๘๙	๕๕๗.๘๗	๑๗.๔๑
ร้อยละ ๒ - ๕	ลาดชันเล็กน้อยมาก	๐.๐๐	๐.๕๑	๐.๐๒
ร้อยละ ๕ - ๑๒	ลาดชันเล็กน้อย	๐.๐๘	๔๙.๗๗	๑.๕๕
ร้อยละ ๑๒ - ๒๐	ลาดชันสูง	๐.๑๙	๑๑๙.๙๐	๓.๗๔
ร้อยละ ๒๐ - ๓๕	สูงชันปานกลาง	๐.๔๐	๒๕๑.๗๙	๗.๘๖
ร้อยละ ๓๕ - ๕๐	สูงชัน	๑.๐๘	๖๗๔.๙๓	๒๑.๐๗
ร้อยละ ๕๐ - ๗๕	สูงชันมาก	๑.๙๐	๑,๑๙๐.๕๙	๓๗.๑๗
มากกว่าร้อยละ ๗๕	สูงชันมากที่สุด	๐.๕๗	๓๕๘.๐๘	๑๑.๑๘
รวม		๕.๑๓	๓,๒๐๓.๔๔	๑๐๐.๐๐

กลุ่มบ้านเป้าหมายในการดำเนินงาน

หมู่บ้าน	ตำบล	ความสูง (เมตร)	บริบทพื้นที่	ครัวเรือน	ประชากร (คน)	ชนเผ่า
๑. บ้านปางแดงใน หมู่ที่ ๙	เชียงดาว	๕๐๐-๙๐๐	ข้าวโพด	๖๒	๓๐๗	ดาราอั้ง
๒. บ้านแม่จอน หมู่ที่ ๑๑	เชียงดาว	๕๐๐-๙๐๐	ข้าวโพด	๓๐	๑๗๕	ดาราอั้ง, ลาหู่
๓. บ้านท่าซี้เหล็ก หมู่ที่ ๑๑	เชียงดาว	๕๐๐-๙๐๐	ข้าวโพด	๒๕	๑๑๕	ปกาเกอะญอ
๔. บ้านห้วยโก๋มาลาย หมู่ที่ ๑๖	เชียงดาว	๕๐๐-๙๐๐	ข้าวโพด	๑๔๓	๘๓๓	ปกาเกอะญอ, ลีซู, อาข่า
๕. บ้านห้วยปง หมู่ที่ ๕	แม่่นะ	๕๐๐-๙๐๐	ข้าวโพด	๙๑	๔๕๕	ลาหู่, ดาราอั้ง
รวม	๒	๕๐๐-๙๐๐		๓๕๑	๑,๘๘๕	

ข้อมูลระดับการพัฒนา ABCD ของหมู่บ้าน กลุ่มบ้านในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน

พื้นที่โครงการฯ	พื้นที่รับผิดชอบกลุ่มบ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ระดับพัฒนา
ปางแดงใน	๑. บ้านปางแดงใน	๙	เชียงดาว	เชียงดาว	เชียงใหม่	B
ปางแดงใน	๒. บ้านแม่จอน	๑๑	เชียงดาว	เชียงดาว	เชียงใหม่	B
ปางแดงใน	๓. บ้านท่าซี้เหล็ก	๑๑	เชียงดาว	เชียงดาว	เชียงใหม่	C
ปางแดงใน	๔. บ้านห้วยโก๋นผาลาย	๑๖	เชียงดาว	เชียงดาว	เชียงใหม่	C
ปางแดงใน	๕. บ้านห้วยปง ๖๒	๕	แม่นะ	เชียงดาว	เชียงใหม่	C
	พื้นที่ t&v					
	ไม่มี					

สภาพพื้นที่ ภูมิอากาศ และแหล่งน้ำ

ลักษณะสภาพพื้นที่ ของโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงลุ่มน้ำปิงตอนบนบ้านปางแดงอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าเชียงดาว และอุทยานแห่งชาติศรีลานนา มีลักษณะสูงชันถึงสูงชันมาก มีพื้นที่คิดเป็นคิดเป็นร้อยละ 26.40 และร้อยละ 35.86 ตามลำดับ และมีพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ คิดเป็นร้อยละ 15.95 ของพื้นที่ และอยู่ในกลุ่มชุดดินที่ 62 ร้อยละ 85.76 และชุดดินที่ 29 ร้อยละ 14.24 ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่ มีระดับการชะล้างพังทลายของดินในระดับน้อยสำหรับดินบนพื้นที่สูง ร้อยละ 68.76 ระดับปานกลาง ร้อยละ 19.42 และระดับน้อยมากในที่ราบ ร้อยละ 11.80

ลักษณะภูมิอากาศ เป็นลักษณะภูมิอากาศ

แบบร้อนชื้นทั่วไป ประกอบด้วย อุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี ๒๖.๓ องศาเซลเซียส สูงสุด ๓๓.๔ องศาเซลเซียส เฉลี่ยต่ำสุดอยู่ที่ ๑๙.๒ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝน ๑,๑๕๖ มิลลิเมตร

แหล่งน้ำ แหล่งน้ำผิวดิน มีห้วยห้วยอีโก เป็นห้วยสายหลักมีต้นกำเนิดมีจากภูเขาทางด้านทิศตะวันออก ลำห้วยมีทิศการไหลไปทางทิศตะวันตก ลำห้วยไหลรวมกับลำห้วยป่าไร่ ก่อนผ่านบ้านปางแดงในแล้วไหลลงห้วยแม่เตาะซึ่งไหลไปรวมกับแม่น้ำปิง ทางทิศตะวันตก มีลำห้วยที่อยู่ข้างเคียงคือห้วยป่าเมียงอยู่ทางทิศตะวันออก ห้วยแม่เตาะ อยู่ทางทิศเหนือ และห้วยปางดอกอยู่ทางทิศใต้ ของพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน

อุปโภคและบริโภค ทุกหลังคาเรือนมีน้ำใช้โดยเป็นระบบประปาภูเขา แต่มีปัญหาในฤดูแล้งน้ำไม่เพียงพอ และไม่สะอาดเท่าที่ควร และมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร 2 ชุมชน ได้แก่ บ้านแม่จอน และบ้านผาลาย

ที่สำคัญของโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงลุ่มน้ำปิงตอนบนบ้านปางแดงใน

ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ พื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงลุ่มน้ำแม่ปิงตอนบน บ้านปางแดงใน

ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ	พื้นที่		ร้อยละ
	ตารางกิโลเมตร	ไร่	
ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑A	๒.๓๘	๑,๔๘๖.๒๔	๔๖.๔๐
ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๒	๑.๖๓	๑,๐๒๐.๓๑	๓๑.๘๕
ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๔	๑.๑๒	๖๙๖.๘๙	๒๑.๗๕
รวม	๕.๑๓	๓,๒๐๓.๔๔	๑๐๐.๐๐

มาตรการที่ใช้แบ่งชั้นคุณภาพลุ่มน้ำกำหนดโดย สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมมีรายละเอียดดังนี้

พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑A หมายถึง พื้นที่ยังคงสภาพป่าสมบูรณ์ที่ปรากฏอยู่ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ซึ่งจำเป็นจะต้องสงวนไว้เป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร และเป็นทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ และห้ามมิให้มีการของมนุษย์ในพื้นที่ดังกล่าว

พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๒ หมายถึง พื้นที่ภายในลุ่มน้ำซึ่งมีลักษณะทั่วไปมีคุณภาพเหมาะสมต่อการเป็นต้นน้ำลำธารในระดับรองลงมาและสามารถใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมที่สำคัญได้ เช่น การทำเหมืองแร่ เป็นต้น

พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๔ หมายถึงพื้นที่ภายในลุ่มน้ำที่สภาพป่าได้ถูกบุกรุกแผ้วถางเป็นที่ใช้ประโยชน์เพื่อกิจการพืชไร่เป็นส่วนใหญ่ โดยทั่วไปเป็นเนินเขาหรือชันบันไดหรือช่วงต่อระหว่างที่ราบลุ่มกับเชิงเขา หรือพื้นที่สองฝั่งลำน้ำที่ยังอยู่บนที่ดอน ซึ่งป่าที่ปกคลุมหรือที่เคยปกคลุมอยู่เป็นป่าผสมผลัดใบ ป่าเต็งรัง และ/หรือป่าละเมาะ มีความลาดชันของพื้นที่โดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ๖-๒๕ เปอร์เซ็นต์ มีลักษณะทางธรณีที่ประกอบด้วยหินหรือตะกอน ซึ่งกำเนิดดินที่ยากต่อการถูกชะล้างพังทลาย ดินลึกถึงค่อนข้างลึก ความอุดมสมบูรณ์ ค่อนข้างสูง และมีสมรรถนะการพังทลายต่ำ

สภาพเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน สิ่งแวดล้อม และโครงสร้างพื้นฐาน

สภาพเศรษฐกิจ

โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน เกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพหลักคือการปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด และถั่วเขียวแดง รวมทั้งปลูกไม้ผล เช่น ลำไย และมะม่วง อาชีพรองคือเลี้ยงสัตว์ และงานหัตถกรรม ประชาชนมีรายได้โดยเฉลี่ย ประมาณ ๕๐,๐๐๐-๒๐๐,๐๐๐ บาท ต่อครัวเรือนต่อปี รายได้ส่วนใหญ่มาจากภาคการเกษตร

ปัจจุบันโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน ได้ดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมอาชีพเพื่อให้มีความหลากหลายของรายได้แก่เกษตรกร โดยการส่งเสริมการปลูกพืชเหลื่อมด้วยพืชตระกูลถั่ว เพื่อปรับปรุงบำรุงดินและเพิ่มรายได้ เนื่องจากดินที่ใช้เพาะปลูกพืชขาดความอุดมสมบูรณ์ ส่งเสริมการปลูกไม้ผล ได้แก่ มะม่วง ลำไย และน้อยหน่า เนื่องจากเป็นพืชที่ทนแล้ง สามารถปลูกบนที่ดอนได้ และเป็นพืชที่มีตลาดรองรับในพื้นที่ นอกจากนี้ยังส่งเสริมการปลูกองุ่น และไม้ดอก ซึ่งเป็นพืชที่ใช้พื้นที่และน้ำน้อย แต่ให้ผลตอบแทนที่มีมูลค่าสูง และชุมชนอยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองสามารถจำหน่ายได้ง่าย ตลอดจนส่งเสริมอาชีพนอกภาคการเกษตร ได้แก่ ส่งเสริมกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว และหัตถกรรม เนื่องจากชุมชน ยังคงมีการอนุรักษ์วัฒนธรรม สามารถเป็นอีกทางเลือกรายได้ให้กับชุมชนได้

แสดงรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน/ปี (ข้อมูลรายได้มาจากรฐานข้อมูล Village profile ปี ๒๕๕๘)

กลุ่มบ้าน	ตำบล	รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน /ปี
๑. บ้านปางแดงใน หมู่ที่ ๙	เชียงดาว	๑๑๘,๖๘๗
๒. บ้านแม่จอน หมู่ที่ ๑๑	เชียงดาว	๑๕๔,๘๙๓
๓. บ้านท่าช้างเหล็ก หมู่ที่ ๑๑	เชียงดาว	๙๕,๐๐๐
๔. บ้านห้วยโก๋นผาลาย หมู่ที่ ๑๖	เชียงดาว	๑๔๐,๐๐๐
๕. บ้านห้วยปง หมู่ที่ ๕	แม่นะ	๑๐๙,๐๐๒
รวม	๒ ตำบล	๑๒๓,๕๑๖

สภาพสังคมและชุมชน

กลุ่มบ้านในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน ทั้ง ๕ กลุ่มบ้าน ประกอบด้วย ๕ หมู่ คือ ดาราอั้ง, ลีซู, ปกาเกอญอ อาซา และลาหู่

บ้าน	หมู่ที่	บริบทของพื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร	ชนเผ่า
ปางแดงใน	๙	ข้าวโพด	๖๒	๓๐๗	ดาราอั้ง
ห้วยปง	๕	ข้าวโพด	๙๑	๔๕๕	ดาราอั้ง, ลาหู่
ท่าซี้เหล็ก	๑๑	ข้าวโพด	๒๕	๑๑๕	ปกาเกอญอ
แม่จอน	๑๑	ข้าวโพด	๓๐	๑๗๕	ดาราอั้ง, ลาหู่
ห้วยอีโก๋ผาลาย	๑๖	ข้าวโพด	๑๔๓	๘๓๓	ปกาเกอญอ, ลีซู, อาซา
รวม			๓๕๑	๑,๘๘๕	

สภาพสิ่งแวดล้อม

ป่าไม้พื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงลุ่มน้ำปิงตอนบนบ้านปางแดงใน อยู่ในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (โซน C) ร้อยละ ๘๒.๑๖ ที่เหลือเป็นพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ร้อยละ ๑๗.๘๔ มีพื้นที่บางส่วนที่อยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติศรีลานนา มาตรการที่ใช้แบ่งชั้น

คุณภาพลุ่มน้ำกำหนดโดย สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมมีรายละเอียดดังนี้

พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑A หมายถึงพื้นที่ยังคงสภาพป่าสมบูรณ์ที่ปรากฏอยู่ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ซึ่งจำเป็นต้องสงวนไว้เป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร และ เป็นทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ และห้ามมิให้มีการกิจกรรมของมนุษย์ในพื้นที่ดังกล่าว

พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๒ หมายถึงพื้นที่ภายในลุ่มน้ำซึ่งมีลักษณะทั่วไปมีคุณภาพเหมาะสม

ต่อการเป็นต้นน้ำลำธารในระดับรองลงมาและสามารถใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมที่สำคัญได้ เช่น การทำเหมืองแร่ เป็นต้น

พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๔ หมายถึงพื้นที่ภายในลุ่มน้ำที่สภาพป่าได้ถูกบุกรุกแผ้วถางเป็นที่ใช้ประโยชน์เพื่อกิจการพืชไร่เป็นส่วนใหญ่ โดยทั่วไปเป็นเนินเขาหรือชันบันไดหรือช่วงต่อระหว่างที่ราบลุ่มกับเชิงเขา หรือพื้นที่สองฝั่งลำน้ำที่ยังอยู่บนที่ดอน ซึ่งป่าที่ปกคลุมหรือที่เคยปกคลุมอยู่เป็นป่าผสมผลัดใบ ป่าเต็งรัง และ/หรือป่าละเมาะ มีความลาดชันของพื้นที่โดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ๖-๒๕ เปอร์เซ็นต์ มีลักษณะทางธรณีที่ประกอบด้วยหินหรือตะกอน ซึ่งกำเนิดดินที่ยากต่อการถูกชะล้างพังทลาย ดินลึกถึงค่อนข้างลึก ความอุดมสมบูรณ์ ค่อนข้างสูง และมีสมรรถนะการพังทลายต่ำ

โครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคม ในปัจจุบันยังไม่มีรถโดยสารถึงหมู่บ้าน การเดินทางจากจังหวัดเชียงใหม่ต้องเดินทางโดยใช้เส้นทาง จ.เชียงใหม่ – อ.เชียงดาว ระยะทาง ๗๒ กิโลเมตร แล้วเลี้ยวขวาไปทางวัดอินทารามขึ้นไปอีกเป็นระยะทาง ๙ กิโลเมตร โดยเส้นทางจะเป็นลาดยาง ๖ กิโลเมตร แล้วเป็นทางลูกรังประมาณ ๓ กิโลเมตร การเดินทางจากสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ถึงโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงลุ่มน้ำปิงตอนบนบ้างปางแดงใน ใช้เวลาในการเดินทาง ๑ ชั่วโมง ๔๔ นาที (ระยะทาง ๘๒.๙ กิโลเมตร)

ถนน เป็นถนนลาดยางเข้าแต่ไม่ถึงหมู่บ้าน ก่อนเข้าหมู่บ้านเป็นทางลูกรังระยะทางประมาณ ๑ กิโลเมตร

ไฟฟ้า มีระบบไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคใช้ในหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้ จำนวน ๔ ชุมชน ได้แก่ บ้านปางแดงใน บ้านท่าช้างเหล็ก บ้านผาตาย และบ้านห้วยปง และไม่มีไฟฟ้าใช้จำนวน ๑ ชุมชน ได้แก่ บ้านแม่จอน

โทรศัพท์ โทรศัพท์สาธารณะ ยังไม่มีให้บริการ แต่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่ส่วนบุคคล

ประชากร ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงลุ่มน้ำปิงตอนบนบ้านปางแดงใน มี ๔ หมู่บ้านและมีจำนวนครัวเรือนอยู่ ๓๕๑ ครัวเรือน มีประชากรจำนวน ๑,๘๘๕ คน ประชากรส่วนใหญ่จะเป็นชาวไทยภูเขาชนเผ่าปะหล่อง

บ้าน	หมู่ที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร
ปางแดงใน	๙	๖๒	๓๐๗
ห้วยปง	๕	๙๑	๔๕๕
ท่าซี้เหล็ก	๑๑	๒๕	๑๑๕
แม่จอน	๑๑	๓๐	๑๗๕
ห้วยอีโก๋ผาลาย	๑๖	๑๔๓	๘๓๓
รวม		๓๕๑	๑,๘๘๕

การศึกษา การศึกษาของประชาชนในพื้นที่ซึ่งไม่ได้รับการศึกษา และมีโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จนถึงระดับปริญญาตรี โดยในพื้นที่มีสถานศึกษาอยู่ 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านปางแดง 1 แห่ง และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” 3 แห่ง ได้แก่ ศศช.บ้านห้วยปง, ศศช.บ้านแม่จอน และศศช.บ้านผาตาย

การสาธารณสุข การรักษาพยาบาล ชาวบ้านจะไปรักษาที่โรงพยาบาลเชียงดาว มากกว่าที่จะไปซื้อยามาทานเองหรือมีการใช้ยาสมุนไพรบ้างในกรณีที่ปวดท้องหรือเจ็บป่วยเล็กน้อย โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน ได้พัฒนางานด้านสังคมและชุมชน ให้แก่ประชาชนในพื้นที่โดยการสนับสนุนการทำแผนชุมชน และการขับเคลื่อนให้ชุมชนนำไปใช้ประโยชน์แล้ว จำนวน 4 แผน 4 ชุมชน นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มและกองทุนเพื่อให้เกษตรกรบริหารจัดการตนเองได้ ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตเสาวรสหวาน กลุ่มหัตถกรรม กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกลุ่มเตรียมสหกรณ์ และการพัฒนาตลาดผลผลิตในชุมชน การพัฒนาหมู่บ้านสะอาดชุมชนเข้มแข็ง และสนับสนุนกิจกรรมวัฒนธรรมชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมถึงงานบูรณาการในพื้นที่

การใช้ประโยชน์ที่ดิน สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินได้จากการแปลภาพถ่ายดาวเทียม LANDSAT ปี ๒๕๔๗ ความละเอียดที่ ๓๐ เมตรพบว่าพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า ร้อยละ ๗๕.๑๔ เป็นพื้นที่เกษตร ร้อยละ ๒๔.๑๖ เป็นพื้นที่หมู่บ้านร้อยละ ๐.๗๐

การถือครองที่ดิน การถือครองที่ทำกินโดยเฉลี่ยครัวเรือนละ ๑๐.๖๔ ไร่ แต่ยังไม่มีการออกเอกสารสิทธิ์

แหล่งเงินทุน แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากเงินกู้ธนาคารจากนายทุน และธนาคารเพื่อการเกษตร

การรวมกลุ่มของเกษตรกร เกษตรกรบ้านปางแดงในมีการรวมกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทอผ้า กลุ่มท่องเที่ยว กลุ่มวิสาหกิจผลิตเสาวรสหวาน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กลุ่มพัฒนาอาชีพ

ผลผลิตทางการเกษตร ข้าวไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วแดง ถั่วดำ เสาวรส ถั่วงา ยี่ มะม่วง ข้าวไร่ ลำไย และองุ่น

การศึกษา

ส่วนใหญ่ชาวบ้านที่หมู่บ้านปางแดงในส่วนใหญ่ไม่มีการศึกษา พบว่าบางส่วนจะได้รับการศึกษาสูงสุดคือ ประถมชั้นปีที่ ๖ อาชีวศึกษา และปริญญาตรี

การสาธารณสุข

หมู่บ้านปางแดงในไม่มีสาธารณสุขในหมู่บ้าน ปัจจุบันประชาชนใช้บริการโรงพยาบาลเชียงดาว

แหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากเงินกู้ยืมระบบ จากนายทุน และธนาคารเพื่อการเกษตร

การรวมกลุ่มของเกษตรกร

เกษตรกรบ้านปางแดงในมีการรวมกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทอผ้า กลุ่มท่องเที่ยว กลุ่มวิสาหกิจผลิตเสาวรสหวาน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กลุ่มพัฒนาอาชีพ

ผลผลิตทางการเกษตร

ข้าวไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วแดง ถั่วดำ เสาวรส ถังแปงยี มะม่วง ข้าวไร่ ลำไย และองุ่น

แหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวของหมู่บ้านปางแดงใน ได้แก่ ๑. ที่พักโฮมสเตย์จำนวน ๕ หลัง ๒. เส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติ และ ๓. ศึกษาวัฒนธรรมของชาวปะหล่อง

ผู้ปฏิบัติงาน

นายอดิเรก อินตะพองคำ	ผู้จัดการโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงกลุ่มลุ่มน้ำปิง ตอนบนและแม่กลอง
นายอานนท์ ยอดญาติไทย	ผู้ช่วยผู้จัดการโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงกลุ่มลุ่มน้ำปิง ตอนบนและแม่กลอง
นายประสงค์ แซ่แต้	หัวหน้าโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน
นางสาวจิราภา บัณฑิตหล้า	เจ้าหน้าที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน
นางสาวลักขณา เขียง	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน